EL SEMINARISTA I L'ESTIUEIG

Permet-me unes breus paraules d'introducció. El tema que tractaré en aquest article és una mica complexe i difícil d'exposar. La seva dificultat radica en el fet de la impossibilitat de generalitzar el problema. És, en efecte, un problema de tipus personal i sempre en funció d'unes circumstàncies determinades. L'únic que pretenc, és analitzar, per sobre, aquestes circumstàncies i l'ambient en què es troba un seminarista durant les vacances, donat que va a viure-les amb la família en un lloc diferent de la residència habitual. No pretenc, doncs, en aquestes línies veure a fons els problemes i les possibles solucions d'aquesta situació especial que, repeteixo, varia segons cada cas. Però sí que em sembla veure en comú denominador que és el que tracto de manifestar en el present article. En tot cas el que surti serà, en bona part, fruit d'unes vivències personals.

He començat dient que es tracta d'un problema. De fet no és tant com pugui semblar. Es redueix a saber donar un enfoc positiu en aquest nou —diem-li— modus vivendi.

Podríem començar considerant de què pertanyi, a vegades, a altra diòcesi pot ser un factor negatiu influint en aquestes relacions, ja que pot originar en nosaltres una mena d'inhibició. En la mateixa línia, fóra interessant constatar les relacions que tenim amb el Rector del poble. ¿No acostumen a ser una mica fredes És possible que l'anem a saludar el dia d'arribada, dient-li que estem a la seva disposició, i després... que no ens vegi el pèl en tota la temporada. O bé ens limitem a ajudar-li la missa cada matí...

Pel altra banda, ¿tenim tracte amb el jovent del poble? ¿O ens tanquem dins el nostre cercle familiar o dins l'ambient de la "colnia"? És freqüent constatar que en molts pobles d'estiueig hi ha un sensible distanciament entre la colònia —els que vénen de fora a passar l'estiu— i els indígenes; això quan no hi ha, a vegades, una veritable tivantor. Quin paper hi fem? És possible que oblidem que per el poble som "el seminarista de Barcelona", i el que això comporta de testimoni exemplar.

Altre capítol, tant o més important encara, és el de les relacions del seminarista amb la mateixa colònia estiuenca. Aquestes relacions acostumen a manifestar uns certs perills. Perills que, per regla general, provenen dels molts anys de coneixement i de tracte que tenim amb les altres famílies; coneixement que, moltes vegades, precedeix a la nostra entrada al Seminari. Això fa que ens hagin conegut "abans" i "després", i que posin més atenció en la nostra manera d'actuar, exigint-nos cada vegada més: ens volen veure conseqüents en els nostres fets. Aquest desig en ells, serà més o menys conscient, es donarà amb més o menys intensitat, però hi és.

Ens trobem, doncs, en un clima de familiaritat, sobre tot amb els companys de la nostra edat; i això, sens dubte, representa una condició molt favorable de cara al nostre apostolat directe. Ara bé, aquest clima de coneixença té el seu aspecte difícil, és a dir, pot esdevenir excessiu, privant-nos de ser conscients, en tot moment, de la nostra vocació. I és aleshores quan ens veiem actuant com "un de més" entre ells. És fàcil que perdem de vista la nostra especial condició d'apòstols i de testimonis entre ells. És una mica allò de "deixar-se portar..." després de nou mesos de Seminari. I això comporta, com a conseqüència immediata, un refredament en la nostra vida interior, en el nostre pla de vida.

En la mateixa línia mereix molta atenció la nostra actitud davant dels coneguts "plans" de la colònia (sobre tot dels del jovent). Certament que és difícil i depèn exclusivament d'una posició personal de convicció... i de direcció espiritual. És evident que tant negativa és la posició del que fuig... com la del que s'encarna excessivament... De cap manera puc aquí concretar —els "plans" són de moltes menes— donant aquesta o aquella solució. Però sí que és necessari partir d'uns principis molt clars.

Em falta senyalar un últim inconvenient que hi veig. És possible que, en les circumstàncies en què ens hi trobem, ens arribem a trobar sols —amb un sentiment d'isolament gairebé— i no és d'estranyar. L'ambient tot, al que nosaltres hem renunciat, ens frapa cada vegada més, se'ns va fent més i més difícil. No hi trobem correspondència —humana, és clar— en els nostres sentiments, en els nostres ideals. Si això no ho intentem compensar a base d'un contacte viu amb altres germans en la vocació —sacerdots o seminaristes— segur que acabarem inhibint-nos dels propis interessos i problemes: Seminari, companys, diòcesi...

A partir d'aquesta idea vull fer un petit parèntesi. És evident que l'estiu té per nosaltres una gran importància pel que aporta de vital en el nostre contacte directe i seguit amb la gent del carrer. Ara bé encara que això és important, encara ho és més el fet de que l'estiu ens facilita l'oportunitat de les més variades experiències apostòliques. En altres paraules, és molt interessant que dos, tres o més de nosaltres intentem realitzar una experiència de conjunt, de cara a la nostra futura missió sacerdotal. Aquestes experiències poden ser de molts tipus, segons la línia que segueixin els individus que formen el grup. Però, siguin d'una o d'una altra mena crec que és imprescindible que se'n realitzin.

És clar, la pregunta obligada en arribar a aquest punt i dintre del contexte de l'article és aquesta: ¿permet aquest gènere d'estiueig aquestes experiències? No m'atreviria a afirmar-ho absolutament. Però, en general, si bé no les impedeix, certament que les comprومet en la pràctica, dificultant l'exercici d'aquestes activitats.

Dit això, no em sembla que la solució més adient sigui la de trencar, d'una manera més o menys sortosa, amb la família i negar-se a acompanyar-la. Tampoc veig clar que davant d'això hom es plegui de braços, "resignant-se". Com moltes vegades, un terme mig fóra més equilibrat. I la, o les solucions pràctiques depenen de la manera de fer de l'individu i de les circumstàncies que l'envolten.

Les possibles solucions sempre tindran la dificultat de l'aplicació concreta i personal. Em sembla que el principal que hem de tenir sempre present és que, davant nostres amics i de tothom, som —i hem de ser— xicots normals en tots els

(continúa en la pág. 2)

SUMARIO

Pág. 1 El seminarista i l'estiueig. - *Enric GRASES.*

Pág. 2 **INTENTANT CONCRETAR.**

Pág. 3 Vacaciones - circunstancias - trabajo. - *Juan GUITERAS.*

Págs. 4 y 5 **EL TIEMPO DE VACACIONES.** • Desde Lérida. - *José RUBIES.* • Evolució i millorament de les vacances. - *Salvador TORRES.* • Los salesianos "veraneamos" así. - *J. José GANUZA, S. D. B.*

Pág. 6 Retorn de l'estudi en vacances - *Enric ROMEU.* • **PARLEM-NE.**

Pág. 7 **NON SCHOLAE SED VITAE.** • L'oració de sempre. - *Mn. Josep HORTET.* • **LOS OTROS LIBROS** • Síntesis teológica del sacerdocio. - *I. PUJADAS.*

Pág. 8 La promoció humana - *F. PRIETO.* • **MIRADA AL PRESENT.**

N.º 20 (Con licencia eclesiástica) **Julio 1961**

Seminario Conciliar Barcelona

Depósito Legal. B. 8135 - 1961

INTENTANT CONCRETAR

Quina et sembla l'activitad d'estudi característica a l'altura que et trobes?

MIQUEL CARCI, IV de Teologia

—Exercitar-se en aquelles coses que normalment ha de fer un vicari en el despatx parroquial. És convenient conviure amb un rector.

—Tractar amb la gent; amb tothom. Ho crec important. El sacerdot és pels altres.

—Procurar que les festes de l'Ordenació i Primera Missa siguin més un homenatge al sacerdoci, que no pas a la persona concreta.

—Més internament, disposar-se per rebre el sacerdoci, pensant que no anem a rebre un honor, sinó *un servei*.

—Llegir llibres sobre el sacerdoci i la Missa.

MANUEL CLARET, III de Teologia

L'actuació més característica a l'altura que estic de la carrera, em sembla que és la d'estudiar profundament tot el que fa referència a la part pastoral de tracte i direcció de les ànimes. Dient això no nego res de tot el que també s'ha de fer, és a dir, oració, estudi de Teologia, etc., etc., tocant sempre la realitat tal com és.

JAUME CASTRO, II de Teologia

La nostra missió sacerdotal ens menarà, moltes vegades, a la greu responsabilitat d'haver de judicar alguns fets entorn de persones i institucions.

Aquests fets, si no tenim l'esforç constant d'atenció i de reflexió, projectaran sobre nosaltres una o vàries perspectives, però quasi mai la seva visió panoràmica, resultant el nostre judici partidista car no posseïm la Veritat dels fets.

Temps apte les vacances —suposa contacte amb persones i institucions— per aprendre a *observar* —esperit d'observació—, a *veure* amb la consegüent reflexió, totes les circumstàncies que envolten els diferents fets d'una acció concreta —ja avui, i, si no, més demà—, no tan sols no ens equivoquem —hominis est errare— sinó que sempre ens manifestem com a ministres de la Veritat.

AGUSTÍ DAURA, I de Teologia

Fent un balanç de totes les meves vacances passades, en resumiré els fruits: uns es poden concretar en experiències "subjectives", és a dir, quelcom que necessitava passar, donada la meva adolescència, conèixer el món, vida, problemes...; i experiències "objectives", és a dir, les que tenen en funció d'una formació pastoral... Pràcticament és, moltes vegades, impossible coordinar-les.

El balanç "es decanta" cap a les experiències "subjectives"; fins ara no puc dir que en la meva vida de vacances hagin ocupat un lloc els plans de formació de pràctica — pastoral (Sí, teòricament, amb llibres).

Responent directament a la pregunta formulada, diré que, a l'altura en què estem, cal haver superat la necessitat d'experiències "subjectives" i orientar les vacances cap a les "objectives".

D'entre elles, intentant reflexionar i concretar, m'han semblat importants aquestes:

—relacionar-se amb els països d'origen dels immigrants, per a poder conèixer la seva mentalitat i els mètodes apostòlics,

—portar una acció pastoral: viure en conjunt, actuar personalment i reflexionar comunitàriament les accions realitzades,

—solucionar un obstacle que tenim els que hem entrat joves al Seminari. L'estratègia d'orientar una conversa i unes relacions socials cap a un camp apostòlic. Tenim un missatge evangèlic, que en les converses, sobretot amb joves, no manifestem, bé quedant-nos a la superfície, bé cohibint-nos, bé mostrant-lo d'una manera no assimilable,

—més solucions... no en trobo més. I crec que el problema de la formació en les vacances està en l'orientació per part dels sacerdots i en la col·laboració entre nosaltres, a fi de buscar les experiències que responguin a la formació pastoral exigida al sacerdot de Barcelona; i perquè no caiguem en evasions i alienacions... com són la inflació de colònies i la psicosi de visitar països estrangers...

Cal un plantejament "col·lectiu" del problema i una revisió desinteressada de les experiències fetes.

LLUÍS POU, III de Filosofia

Com a punt de partida convé que ens fixem en els dos aspectes que són, o poden ésser, l'orientació de les nostres vacances: el servei i la formació. Com a criteri per a l'actuació en la majoria de casos, per no dir sempre, l'element formatiu tindrà un lloc preeminent.

En primer terme, cal remarcar l'interès que té tota activitat de cara a una formació espiritual-sacerdotal, sobretot tenint en compte el molt que ajudaria a la complementació del curset d'espiritualitat.

Deixant de banda les diferents condicions individuals que poden limitar la nostra actuació, em sembla de particular importància el plantejament de la nostra situació de traspàs a Teologia.

Referent a l'actuar directe i concret, és necessari, més que mai, que aquest actuar sia trascendent; és a dir, actuar no simplement per ajudar a l'altre, sinó per ajudar a exigir-nos cada cop més en la nostra perfecció. Com a activitat de més trascendència, cal senyalar la d'un estudi serè dels problemes actuals, problemes que influeixen en la formació de la persona del nostre temps; com a conseqüència en sorgirà una inquietud de formació humana, en els seus molts aspectes (cosa necessària en el nostre estat d'estudis). Els mitjans, normalment, seran diversos, com diverses seran les condicions individuals (viatges, contactes personals, lectures, activitats apostòliques, coneixement dels moviments...).

Per a una orientació final seria de molta utilitat una reflexió serena de tots els coneixements rebuts fins ara. Aquesta reflexió ens aportaria un afrontar els nous estudis amb un optimisme i donació extraordinaris.

LLUÍS GASSIOT, II de Filosofia

Crec que l'activitat més característica del seminarista ha d'ésser, també en les vacances, l'estudi. No podem separar les vacances de la funció principal del Seminari (suposo que ningú pensarà que, en començar les vacances, cada seminarista "plega").

Una de les finalitats principals d'aquest estudi hauria d'ésser obtenir un coneixement real i objectiu del nostre món d'avui, el nostre futur camp d'acció.

Per això cal refusar el pensar que les vacances són el moment en què, un cop lliures, hem de sortir a "convertir" el món, a realitzar els nostres plans d'apostolat. Aquesta manera de pensar, originada per la noció de Seminari-presó, sols ens pot conduir a aïllar-nos, a impossibilitar aquest coneixement. Sols coneixerem bé el món que ens envolta si ens hi fiquem dins, si hi fem una vida "normal" d'una persona qualsevol.

MANUEL CORDÓN, I de Filosofia

Per mi, resulta ben problemàtic contestar aquesta pregunta. Seria molt fàcil enumerar les diverses activitats a què es dedica un seminarista del meu curs a l'estiu i després dir que em convenç més aquesta o aquella altra. Però considero insulsa una cosa així.

Tot és qüestió de principis, qüestió genèrica; no cal baixar a detalls. Per una part veig la gran importància de les vacances en ordre a la nostra formació; per altra part són comprensibles les limitacions a les que estem subjectes.

Partint d'això, en el que fa relació a les activitats, em defineixo basant-me en aquests criteris (tots comencen per "necessitat").

I.—Necessitat d'una acció a vacances, que, ja des d'ara, m'impulsi a *intensificar l'oració*, a *vitalitzar-la*.

II.—Necessitat d'estar a l'aguait per no limitar la capacitat de treball, d'entrega, amb les activitats fàcils, que alimenten principalment la sensibilitat.

III.—Necessitat de donar-se també a tasques que *no tenen* relació directa amb el sacerdoci.

No dic, doncs, quina em sembla l'activitat característica que demaneu. Dono, emperò, els principis que em mouen a obrar a l'altura de la "carrera" en què em trobo. Davant de casos concrets, d'iniciatives pròpies o d'altres, audaces o prosaïques, aplico les idees que per ara m'envolten: aleshores, actuo en conseqüència.

FRANCESC FABRE, VI d'Humanitats

Tal com està plantejada la pregunta, la contestació em sembla ambigua.

Intentaré contestar cenyint-me a l'activitat d'un curs de 6.è; no a la meva dins del 6.è curs d'Humanitats.

Tota activitat es pot mirar sota tres aspectes generals: observador (el qui recull directament els fruits); col·laborador (el qui els reparteix), i director (el qui els ordena). No cal, em sembla, pensar massa per descobrir que no ens escauen ni e primler ni el darrer.

Ara bé, en examinar el paper de col·laborador ja s'ha de recórrer a l'individu, un per un. A mi, concretament, no m'escauria una col·laboració que es pot dir d'iniciatives pròpies; sinó, més aviat, una de ben orientada.

La classe d'activitat la veig massa subjectiva per a contestar-la sense haver-ne fet abans un estudi molt concret i profund.

(viene de la pág. 1)

aspectes. L'únic que ens diferencia d'ells és l'enfoc, l'ideal donat a la nostra vida. Certament que això és molt important per la sèrie de conseqüències que comporta. La nostra actuació, exemple, apostolat, en una paraula, la nostra vida sencera, han d'estar dirigits en funció d'aquest ideal; han de ser els seus testimonis. Com norma de conducta en casos concrets és molt pràctica.

Altres solucions de tipus pràctic. El contacte amb els companys de Seminari. "Experientia teste" no n'hi ha prou amb el curset. En tot cas, sempre són útils els contactes epistolars, més fàcils d'aconseguir —però més difícils de mantenir— amb companys que, per exemple, es troben en les nostres mateixes circumstàncies: canvi d'impressions, d'experiències, etc.

Molt important és també la relació amb la clerecia del poble: però que sigui sincera i representi una veritable ajuda! Interessantnos també positivament pels problemes que trobem a la Parròquia.

És pràctic també —sobretot de cara a afrontar els "plans" estiuencs— tenir un treball o lectura permanent, d'aquells que omplen tot un estiu. És una bona font d'excuses... Sobretot si tenim en compte que aquest gènere d'estiueig proporciona moltes hores lliures, que cal omplir, amb el que sigui (classes particulars, treballs, lectures, etc.). L'important és no tenir cap hora buida, sense saber "què fer"...

En fi, ja veus que, pràcticament no he fet més que insinuar. Aquest tema, força interessant, donaria per bastant més, però l'espai no ho permet. Vull acabar repetint la idea del començament. Crec que el plantejament i solució d'aquesta qüestió és tasca molt personal... i de direcció espiritual.

ENRIC GRASES

VACACIONES - CIRCUNSTANCIAS - TRABAJO

No es nuestro intento referirnos al problema del trabajo como experiencia apostólica. Caeríamos en el peligro de elaborar una teoría para defender un hecho más o menos legítimo. Nos ocuparemos simplemente de tres seminaristas. Bernardo, Juan-Carlos y Andrés —tres nombres ficticios, pero tres hechos reales—, que por diversas circunstancias se han visto obligados a trabajar durante las vacaciones. No se trata, pues, de una alegre (?) experiencia, sino de un deber ineludible, sobre el que es preciso reflexionar cristianamente.

TRES HECHOS

Bernardo acaba de aprobar primero de Teología. Vive en el campo. Durante las vacaciones debe trabajar: en su pueblo —en su casa— todos lo hacen, y no comprenderían que él se tumbara, con sus libros, a la sombra de un pino. Debe trabajar intensamente, levantarse a las siete, oír Misa, diez minutos de oración... Trabaja todo el día. Intenta tener presencia de Dios. Desea paz. Cuando no va contra la solidaridad del grupo de trabajo, aprovecha las "begudes" para escabullirse y rezar un poco. Encuentra pesado el trabajo. Pero esto le libra de la vergüenza de no trabajar. Su trabajo le desplaza del ambiente parroquial, por lo cual el domingo no puede hacer nada en serio con relación a los grupos apostólicos parroquiales. Cree, por su experiencia personal, que este trabajo no es aconsejable durante todo el verano. Y que las ventajas son inferiores si las confronta con lo que podríamos llamar formación complementaria sacerdotal. No le sabe mal haber visto las consecuencias del trabajo agotador del hombre del campo. Y comprende su manera de comportarse. Desearía repetirlo —a suerte de experiencia— cuando fuera sacerdote.

Juan-Carlos se pasa el verano dando clases. Necesita ayudar a sus familiares que no gozan de una posición muy holgada. Cuatro horas de clase en una escuela parroquial para verano. Esto le lleva mucho tiempo. Una hora para preparar la clase y al final dos para corregir trabajos. La clase resulta dura. No puede parar. Los muchachos que asisten son treinta y ha de estarles siempre encima para tenerlos en tensión. Cobra cuatrocientas pesetas semanales. Con este dinero, en su casa han podido realizar algunas mejoras en el mobiliario. Este trabajo le ha obligado a permanecer todo el verano en la ciudad, cuando otros compañeros han podido realizar diversas experiencias apostólicas y alguna excursión.

Andrés trabaja, desde hace muchos veranos, en el obispado. Es el hermano mayor de una familia trabajadora. Procura además, hacer sus ahorros y puede comprar algunos libros durante el curso. Debió cambiar de oficina. Ahora le tratan mejor. Juzga interesante su experiencia. Tiene ocasión de alternar con la gente y hacerles algún favor. La gente —que generalmente tiene miedo— le ha quedado muy agradecida por algunos papeles que ha tramitado en curso rápido. Hasta le han regalado algún puro que él se negaba a aceptar. Está contento de haber hallado un sacerdote de verdad, que le ha tratado como compañero. Desearía poner límite a su experiencia, pero no tiene otro modo de ganar tres mil pesetas.

LAS CIRCUNSTANCIAS

Hemos visto los hechos. Durante el verano muchos de nosotros nos vemos previsados a trabajar. Generalmente las razones derivan de una circunstancia de tipo ambiental —testimonio— o familiar. Acostumbran a prevalecer las últimas. Creemos que estas circunstancias son suficientes para que el seminarista incluya en su programa de vacaciones la actividad remunerada.

EN EL CAMPO

Nos referíamos al ambiente. En efecto, en las pequeñas poblaciones agrícolas no se comprende que mientras todos trabajan, el seminarista se dedique al "dolcio farnienti". Esto ciertamente, ofrece dificultades. No obstante quedan atenuadas si consideramos que las labores del campo van enmarcadas de cierta pausa. Así, los meses más fuertes de trabajo son junio y septiembre. En los restantes hay cierta calma, en la que no causará mala impresión que el seminarista se dedique a sus propias actividades. Surge una dificultad: las tareas del campo son absorbentes. En el período de la siega, por ejemplo, la jornada se prolonga hasta catorce horas. Cierto que durante este tiempo el seminarista experimenta un bajón en su vida intelectual —pensar y leer— y también en la espiritual —orar.—. Cierto que, como el agricultor, tiende a materializarse. Pero al ser períodos limitados —no de todo el verano—, al acabar estas labores uno se encuentra en posesión —autoposesión— de algo más en su yo. Ha sido la voluntad la que ha salido ganando. (Nuestra formación adolece, a veces, de falta de voluntad, no de inteligencia.)

EL CASO LIMITE

Trabajar todo el verano ocho horas diarias, es algo quo no nos atreveríamos a recomendar a nadie, vista la experiencia de algunos individuos y las actuales estructuras. Debe haber un control en el horario. El trabajo debe ser sólo parte del programa estival. Este caso podrá admitirse ante la evidencia de la necesidad absoluta.

Esto plantea problemas de más alcance. La tónica general de una vida así siempre será especial por las circunstancias, no ideal. Agotará, en primer lugar, las energías físicas del inviduo, que viene desgastado del ambiente de internado. Este fenómeno tendrá, tal vez, graves repercusiones en la vida espiritual. Si la oración va mal —cosa de la que se quejan los que han vivido estas jornadas laborales—, fácilmente peligrarán otras cosas. Puede llegarse a la situación de que uno no sienta la necesidad de paz y oración. Que no llegue ni a plantearse el problema. Que experimente únicamente la fiebre del trabajo, experiencia muy propia del temperamento catalán.

Repetimos. Aunque no se puede negar que esto ofrece ventajas, parece que las mismas son inferiores a las que puede dar la formación de tipo complementario sacerdotal.

OTRAS TAREAS

La otra línea de trabajo —el más corriente— como son clases, trabajar en casa o en el obispado, no presenta tantos inconvenientes, a pesar de que siempre resulta difícil compaginar el valor formación con el económico. No obstante, esta clase de trabajo obliga, en la mayoría de los casos, a residir todo el verano en un mismo lugar determinado.

En este plan no queda tan mal parado el factor espiritual, pero sí el formativo. El seminarista menos dotado económicamente ¿está condenado a sufrir menoscabo en su formación sacerdotal, a ser uno de segunda línea? Nos lamentamos de que antes en el Seminario había seminaristas que servían a los más potentados, ¿no deberíamos reflexionar sobre el hecho de que hay quien puede pasar unas vacaciones mejor —en plan formativo— debido a su holgada posición? La raíz del problema debe ser muy profunda. No nos atrevemos a excavarla, pero sí que debemos afirmar que en el plan de vacaciones deben figurar experiencias formativas distintas del trabajo. Y que en el fondo de ellas hay lo económico, que hace que no todos puedan realizarlas.

Es algo ciertamente muy lamentable. Si de verdad nos preocupáramos de los demás tal vez sanaríamos algunas cosas. Es curioso, a final de curso, como cada uno explica lo que hará durante el verano. ¿Preguntamos a nuestro compañero —que no es de la peña— lo que hará él? Preocuparse de los demás es difícil, pero es muy cristiano y formativo. Podría ser una experiencia de vacaciones. Preocuparse un poquito de aquel que pasa el verano aislado por su apocamiento de carácter o por su debilidad económica.

¿REHUIR EL TRABAJO?

Debemos rehuir el otro extremo: Condenar el trabajo, elemento primordial de la vida humana. Es fácil rehuirlo y entonces elaborar una teoría. Hay quien entiende por experiencias sólo viajar. Debemos revisar nuestro concepto de trabajo. No olvidar que es un mandato de Dios. Es fácil decir que el seminarista no debe trabajar, es fácil afirmar lo contrario. Cierto, hay clases y clases de trabajo. Y además circunstancias...

Una de tantas cosas que debe figurar en el programa de vacaciones es el trabajo. No podemos concebir las vacaciones a modo de veraneo. El trabajo es fuente, al menos, de contacto. Mis clases me han puesto en contacto con varias familias a las que creo haber hecho algún bien. Pero no se trata simplemente de este contacto. Como decíamos, hay que aunar dos valores, formación y economía. Sería ideal un trabajo que nos proporcionara las dos cosas. Hay que reconocer que no todo el mundo tiene dinero suficiente para vivir un mes en un suburbio. Antes hay que ganarlo...

CONCRETANDO

Después de estas reflexiones deberíamos concretar. El seminarista —teniendo en cuenta la situación actual—, ¿debe trabajar? El seminarista, con una definición vulgar, es un aprendiz de sacerdote. Su ocupación actual durante el verano debe ser enrolarse más "existencialmente" —siempre debe estar enrolado— en la comunidad diocesana. Palpar de cerca las instituciones y los hombres, conocer a los seglares y a los sacerdotes. No creemos que esto excluya el trabajo propiamente tal. Pero sí que la labor principal del sacerdote no es transformar el mundo material —materialiter—, sino que su papel es de tipo espiritual. Este camino debe seguir el seminarista. Es clara la "Menti Nostrae" —y al citarla no creemos olvidar el contexto total—: "Por eso es necesario disminuir gradualmente y con la debida prudencia el alejamiento entre el pueblo y el futuro sacerdote, a fin de que cuando éste, recibidas las Ordenes sagradas, dé comienzo a su ministerio, no venga a sentirse desorientado, lo cual no solamente sería dañoso para su espíritu, sino también para la eficacia de su trabajo". Según este espíritu, estamos en función de un mañana que no es posible soslayar.

Teniendo en cuenta que el seminarista —clérigo o no— se debe a la diócesis, el conocimiento de la misma y de lo sacerdotal —para lo que se prepara— deberá ser la tarea principal del verano, ya que esto no es posible —actualmente— durante el curso.

Por eso fijándonos en esto y analizando las circunstancias que nos muestran la necesidad de trabajar, diríamos que el trabajo puede —debe— admitirse. No sólo como emergencia, sino que incluso lo recomendaríamos a los que no tienen necesidad. El horario, empero, debe ser reducido, para que no vaya en detrimento de lo otro. Todo en la línea de la actual economía formativa, parangonada con la experiencia.

AL MARGEN

a) Ante las dificultades con que nos encontramos al romper la línea de nuestra vida habitual cabe formularnos algunas cuestiones:

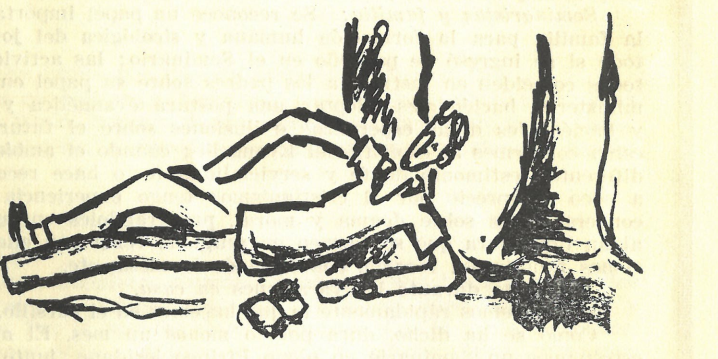

¿No habrá un desenfoque? Podemos examinar nuestro concepto de oración, ¿un seglar no puede entonces santificarse en el trabajo? Cierto que nosotros estamos en otro plano...

b) A pesar de que hemos afirmado las horas reducidas del trabajo —como cosa normal— ¿no sería interesante alguna vez vivir la anormalidad del trabajo?

c) ¿Acaso —retorciendo el argumento— queda en inferioridad de condiciones quien en verano, no incluye en su programa un mínimum de trabajo? Nos preparamos para comprender a los demás... Y la vida es muy concreta.

JUAN GUITERAS

DESDE LERIDA

EUGE ha pedido nuestra colaboración. No sabemos hasta qué punto le podrá ser interesante. Pero como es feo negarse, aceptamos. Ahí van, pues, nuestra visión, criterios, y experiencias —eso que es vida, y que EUGE refleja siempre agudamente en sus páginas— sobre el tema interesante de las vacaciones.

Hablamos en plural: somos 16 —la mayoría teólogos, y algún filósofo de 2.º y 3.º— los que damos la opinión, que se nos ha pedido en una encuesta. Aunque queremos ser concisos, hemos de hacer unas precisiones indispensables para enmarcar nuestras respuestas en el ambiente y características que llevan nuestras vacaciones. En Lérida, las tenemos en dos etapas, separadas por el cursillo de verano. Pasamos en casa un mes y medio, o dos, cuando más. El resto, en el Seminario. También es diferente el terreno en que nos movemos. Nuestra diócesis es predominantemente rural, y aunque hay algunos núcleos semiurbanos, la mayoría de los pueblos son pequeños. Esto nos circunscribe bastante la variedad de actividades durante las vacaciones. Finalmente, entre nosotros abundan poco las vocaciones adultas; la mayoría ingresamos en el Seminario a la edad escolar. Lo cual no deja de influir en el modo de enfocar las vacaciones.

Y vamos al resumen de las 16 contestaciones. Las hemos concretado a los aspectos que nos sugirió el amigo Meneses.

Se opina que las vacaciones son un gran medio de formación, o mejor una etapa de la misma; absolutamente necesarias para los seminaristas del clero secular (vivir en el mundo); más necesarias cuanto uno es mayor: tener vivencia del apostolado, compulsar propias cualidades y aptitudes al contacto con la realidad, conocer mejor a qué se renuncia; lo que aportan las vacaciones a la formación no se puede suplir por ningún otro medio.

Cómo se enfocan: Revitalización de la vida espiritual y actividades apostólicas, casi todos. Otros también se dedican al cultivo de temas preferidos (música, pintura, literatura); postura de observador: de mí mismo, frente a los problemas de la gente, para descubrir y desarrollar aptitudes personales; de los movimientos parroquiales. Muchos coinciden en buscar contactos personales con personas del pueblo alejadas de la Iglesia; seguir de cerca el movimiento de los cursillos de cristiandad.

Vemos que las vacaciones *aportan a nuestra formación:* una cantera de experiencias de toda clase; vivir de cara a la realidad; más personalidad y profundidad en mi vida; darme cuenta de las lagunas de mi formación; mayor comprensión de los hombres y de sus problemas, amplitud de miras; conocimiento concreto y vital del apostolado y del campo que me espera; me enseñan a decir "por tanto" en lugar de "atqui"; necesidad de estudiar la teología para la vida; deseos de entrega completa al sacerdocio.

Las *dificultades* que nos salen al paso se concretan en: que son cortas para los teólogos; pobreza de iniciativas y planes anteriormente elaborados durante el curso; enfoque burocrático de la vida parroquial en algunos sitios; juzgar las personas y situaciones desde el punto de vista seminarístico; falta de mayores conocimientos pastorales; fácil disipación.

Espiritualidad del seminarista en vacaciones: Ha de ser y mirarse como un mensaje de vida cristiana y sacerdotal, concretada en una postura evangélica, alegre y transparente; espiritualidad apostólica; realizar el "contemplata aliis tradere". Hay más ventajas que en el Seminario para cultivarlas: menos ocupaciones; sin encasillados ni rutina; la realidad de cada día me hace palpar y vivir la necesidad de oración personal y auténtica. Inconvenientes: si se procede sin orientación, sin plan, sin vigilancia sobre uno mismo, son el desastre de una vocación y de una vida cristiana (tengo experiencia de seminaristas y seglares); peligro de dar más importancia a lo exterior, incluso al apostolado, que a la vida interior; como es tiempo de prueba y contrastes, a menuda falta la paz interior.

Seminaristas y familia: Se reconoce un papel importantísimo a la familia para la formación humana y sicológica del joven, sobre todo si se ingresó de pequeño en el Seminario; las actividades casi todas coinciden en instruir a los padres sobre su papel en el futuro ministerio, haciéndoles adoptar una postura evangélica y generosa, y haciéndoles dejar esperanzas e ilusiones sobre el futuro, que no estén conformes al espíritu del Evangelio; cuando el ambiente es indiferente, testimonio de fe y servicialidad (esto hace recobrar poco a poco el aprecio por el cristianismo; tengo experiencia de ello); conversaciones sobre dogma y moral, procurándoles encauzar hacia algún libro para que se formen en religión; rezar con ellos las oraciones familiares: rosario, bendición de la mesa, etc.

Todo esto durante las vacaciones *en casa.*

Apuntaremos rápidamente lo que hacemos en el cursillo.

Como se ha dicho, dura por lo menos un mes. El año pasado estrenamos un Seminario en pleno Pirineo leridano, junto al pueblo de Vilaller. Durante el cursillo, los teólogos tenemos mucho tiempo libre, que cada uno dedica a lo que más le interesa. Hay también alguna materia obligatoria. El último año, tuvimos clases de pastoral. Anteriormente había habido alguna vez cursillos sobre H. O. A. C. y J. O. C. Este año posiblemente se tratará de Acción Católica y revisión de vida. Empleamos mucho tiempo en excursiones y contacto con la naturaleza, pues nos lo ofrece abundante la belleza del paisaje y las cimas de los macizos pirenaicos. Al final del cursillo se organizan unas *convivencias* sobre espiritualidad y amistad sacerdotal, que dirigen cuatro o cinco superiores. La asistencia es libre y sólo pueden ir los de tercero de filosofía y los teólogos.

Y terminamos. Hemos procurado ser objetivos, y hablar por experiencia. Por lo menos ha servido este tema para unirnos en la colaboración, valor importantísimo para nuestra vida apostólica de mañana.

Os saludan cordialmente vuestros hermanos de Lérida.

JOSÉ RUBIES OTÍN

EL TIEMPO DE

Importància

A mesura que s'arriba als darrers anys de teologia hom descobreix el paper que han tingut en la pròpia vida les vacances. Comparant-les amb els cursos gairebé els hi donaría el mateix relleu i trascendència.

És clar que tal com es desenrotllen avui els mesos d'estiu tenen força que desitjar.

El salt de la vida minuciosa de comunitat a l'escampada resulta brusc. ¿Per què no establir una gradació segons els anys i, millor encara, ateses les particularitats de cada individu? Els coneixements i experiències han de donar-se en un ascens gradual i progressiu assessorant-se amb homes d'altura.

Període d'Humanitats

¿No s'entreveu un canvi en els Seminaris Menors? Qui sap si en el futur deixaran pas a diversos col·legis espiscopals en els que l'infant no es trobarà tan prematurament marcat per una vocació i en els que no perdrà el contacte regular amb els seus pares. Passarà,

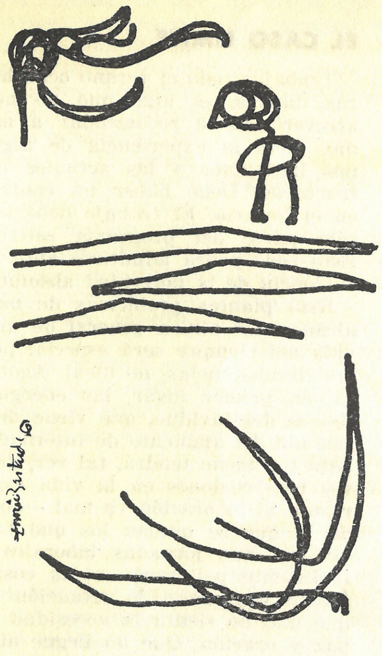

per exemple, el fi de setmana en família.

Entre tant, però, al seminarista petit cal submergir-lo de ple durant l'estiu en el valor de la família. Cap formador suplirà el bagatge educatiu d'una llar sana.

Que sigui també el millor aspirant, el millor escolta, el més exerit del campament. Però no el fem "el seminarista" segregat, sense amics, sense ambient. Un curset —o colònia— ben adaptat li pot ser escaient i oportú. Sempre però que entenguem per curset un màxim de 10-15 dies. Més seria una mutilació excessiva de les vacances.

Període de Filòsof i teòleg

Comença la nova etapa que marcarà decissivament la pròpia personalitat. Esmentaré solament alguns punts d'atenció. Pretendre tractar-los tots fóra il·lusori.

Treball

He esmerçat moltes hores d'estiu darrera un taulell o bé fent de viatjant per la comarca, i n'estic content. El seminarista que té al seu abast un treball que no l'esquivi. Sentirà dintre seu la satisfacció de proporcionar una ajuda familiar que és a la vegada un exemple i experimentarà una força valuosa. Sé de molts que a casa seva fan de pagès, de tocinaires, despatxen vi, donen classes, etc.; i que això els acosta a comprendre i estimar la gent que tracten.

A altres, però, els resultarà impossible. No pretenc concloure que el treball sigui indispensable. Adhuc per alguns pot ser millor no lligar-se amb una feina concreta.

Apostolat

Aquí haurien de ser més rares les excuses. La mera informació apostòlica mitjançant els llibres, tot i essent excel·lent i necessària, no és suficient. Cal entrar en el terreny de les realitzacions.

Cadascú descobrirà la seva línia o grau d'actuació lliurement o en el sí d'un moviment. Cal però no cenyir-se tots 7 estius a un únic camp d'experiència. Ens convé obrir-nos a la varietat de facetes apostòliques.

Aspirants, escoltisme, cursets, JOC, JAC... tot mereix la nostra atenció.

Una distinció s'imposa. En aquells llocs on els moviments seglars te-

EVOLUCIÓ I MILLORAM

VACACIONES

nen certa vida, en la majoria de casos, no es fa necessari el buscar a fora el centre d'interès. De vegades per la seva mateixa proximitat tenim el risc de no valorar-lo.

Però on manca tota mena de moviments apostòlics organitzats urgeix una recerca a fora durant una temporada.

Contacte, que, esporàdicament, l'estendria inclús als que es troben en el primer cas donada la seva influència. La varietat de l'ambient sol enriquir-nos.

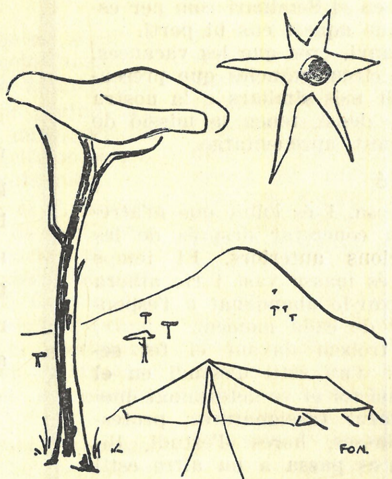

Reflexió-estudi sobre l'acció

Podria semblar que deixàvem de banda l'estudi. De cap manera. La troballa ideal seria establir un lligam entre l'acció i els estudis que ens envolten. Ideal difícil, distant, però que no per això ens excusa d'uns intents. ¿Quina relació establirem entre el coneixement dels homes i la psicologia, les constatacións d'uns fets i l'Etica, la gama de problemes religiosos, i els nostres tractats de Teologia?

És més qüestió de reflexionar i posseir unes vivències que no pas confirmar-se tècnic consumat d'un mètode apostòlic.

D'aquí també el paper de les reunions per descobrir en comú les lliçons de la vida.

Esplai

No deixa de ser una funció cabdal de les vacances. Una bona excursió a plena naturalesa hauria de figurar també en el nostre pla d'estiu.

Van tant bé uns dies de sedant pel cos i per l'esperit!

Sortides més freqüents i curtes amb companys seminaristes de la mateixa població o veïns resulten molt profitoses. Hom es distreu, s'alegra i s'esdevé un mutu benefici.

Conèixer altres regions o països és profitós. Llàstima que també s'hagi de fer amb tanta anarquia i amb la llei del que més s'espavila.

Ben segur que d'una mateixa experiència de l'estranger, en principi, en treurà més rendiment un teòleg que un filòsof. Perquè, doncs, no col·locar cada cosa en el seu temps?

S'insinuen aquí unes ben clares diferències de les que no ens en hem d'estranyar; al contrari, malgrat que els hagi inclòs en un mateix període pels aspectes comuns és evident que no ha de ser igual l'estiu d'un filòsof que el d'un teòleg. Recordem el que deia de l'evolució i del progrés.

Oració

Acabo subratllant la pedra de toc. Sortosament durant l'estiu la nostra oració millora. Bona senyal. L'absència d'un fixament, com en el Seminari, ens fa més responsables.

En quant a horari trobaríem tots els gustos. En tots però, si hi ha consciència, la pregària se'ns torna més contemplació i, alhora, més inserció en el gaudi i sofriment del poble.

I serveixi de conclusió el consell tant senzill d'un sacerdot venerable: "No planyis mai el temps per estar davant el Sagrari".

En aquest punt les vacances són un tresor. Fem-lo rendir.

SALVADOR TORRES

NT DE LES VACANCES

LOS SALESIANOS "VERANEAMOS" ASI

Sonó el teléfono y una voz conocida nos lanzó desde el Seminario la invitación.

Apunté: Unas cuartillas para EUGE sobre nuestras vacaciones. Entregar antes del 15...

Aquí las tenéis. Están escritas con la ilusión nueva de colaborar con vosotros en las inquietudes y afanes apostólicos que brincan en cada página de "EUGE".

Todos los años el mismo nerviosismo y la misma expectación.

Llega el 1 de junio y empieza a despejarse la incógnita del verano que le espera a cada uno.

—¿La suerte, digo... "la obediencia"?

—Al Pantano.

Hermosa colonia veraniega de tres meses, por donde pasan unos 1.500 niños pobres de Valencia. Es una obra de la Cáritas de la diócesis de Valencia. Un extenso edificio con cuartos individuales para los niños. A enseñarles a rezar. A alimentar los cuerpecitos débiles. A alegrar una niñez triste. Todo el día con ellos. Por la tarde se alegra con cantos y payasadas a los niños y a los grandes del pueblo. A continuación se reza el rosario. Los del pueblo van apreciando de verdad al sacerdote: —¡Adiós, Padres!

Es un obrero de la fábrica de cemento del Pantano, cerca de Utiel, que viene a despedirse de los "curas". Estamos comiendo antes de partir. De sus ojos resbalan abundantes lágrimas. ¡Por los niños a los mayores!

—¿Dónde?

—Al Colegio de Horta.

Tres meses en Horta, entre el centenar de muchachitos que piden ingresar en nuestros seminarios menores. A intentar enseñarles los verbos. A hablarles de D. Bosco, de la Virgen, del Sacerdocio. Un día llenísimo: con ellos a dormir, con ellos a jugar, con ellos a estudiar, con ellos de excursión... La semilla está echada. Dentro de 15 años ellos serán los sembradores.

Otros cumplirán idéntica misión en nuestros Cursillos vocacionales de las dos provincias, en Pamplona, Huesca y Valencia.

—¿A Mataró?

—Sí.

—Lo sospeché. ¡Qué bien lo pasarás con los hijos de los obreros de esta gran fábrica del Prat, que se turnan en nuestro Colegio de Mataró. Clases, catecismo, playa y pinos.

Ripoll es también una de nuestras concurridas colonias veraniegas. Allí se desplazará también un buen grupo con un programa semejante.

A todos estos niños, los enrolaremos en el ejército de Domingo Savio. El será su Capitán. Les causa impresión el ver a ese muchachito que ha saltado al altar con chaqueta y pantalón.

—¿Y este grupo que sale sin prisas de perder el tren...?

—Sí, se quedan cerca. Dedicarán su veraneo a estudiar en vistas a sacar un título. Por ahí, tarde o temprano, hemos de pasar todos. Otros asistirán a cursillos de lenguas, de gregoriano y demás.

—¿Dónde?

—A Reus, Badalona, Gerona, Tarrasa... Son los que van a los distintos colegios, muchos, en que funcionan catequesis diarias y dominicales. Por la mañana clases de repaso. Por la tarde, catecismo, juegos, campeonatos, excursiones... Los domingos: Misa, catecismo, teatro, cine... Al final del verano, una tómbola con premios a conseguir por medio de las marcas de asistencia a misa y catecismo.

Con estas pinceladas tenéis esbozado el cuadro de nuestras vacaciones: Un vivir alegre los problemas de almas juveniles.

En el fondo, hacer vida el ideal común que nos hermana a todos.

S. Juan Bosco fue un celoso sacerdote secular, y de él hemos aprendido lo que el Papa afirmó recientemente: "... Los sacerdotes... consideren como el primero y más urgente deber del ministerio, la enseñanza catequística, procurada a todas las edades y a todos los grupos sociales —in omni patientia et doctrina—".

Y con verdadera ilusión, a ello dedicamos los sudores y alegrías de nuestro veraneo. Sin duda como vosotros.

J. JOSÉ GANUZA, S. D. B.

ENTORN A L'ESTUDI EN VACANCES

Temps de vacances?

Al curs el segueix un període de temps de tres mesos i mig. Això, per ara, és una realitat. El que potser ja no és tant cert és que a aquest període se'l pugui anomenar temps de vacances en sentit propi. Més aviat, temps d'estiu.

Després d'uns dies d'autèntiques vacances —la duració dels quals, si volem ser honrats amb la nostra societat, ha de tenir present la que es dóna normalment en les altres professions—, se'ns planteja a tots la manera com justificar amb el nostre treball el temps d'estiu. I, deixant de banda el cas del qui es troba lligat per unes circumstàncies que li precipiten i justifiquen plenament un tipus de treball concret, sembla que en principi el seminarista ha de planejar la seva dedicació durant l'estiu en funció de la seva formació sacerdotal.

¿Quin paper hi juga la tasca d'estudi en aquesta dedicació?

Una actitud

Automàticament en dir estudi és possible que se'ns aparegui la imatge del qui est assegut davant d'una taula, rodejat de llibres oberts, investigant, reflexionant, escrivint... És cert, això és vida d'estudi.

Ara però, voldria, per tal d'enfocar la qüestió de l'estudi a l'estiu, trascendir aquesta imatge i totes les seves similars, i fixar-me més aviat en l'actitud d'estudi. Simplement, l'actitud del que està formalment en període de formació. Que suposa primerament un saber-se aprenent, i es manifesta en el fet d'estar obert i atent per a rebre i, sobretot, en el fet més actiu de buscar els elements i auxilis necessaris, i de treballar, ajudat d'ells posant en acte tots els tallents dels que es disposa.

En fi, no cal pas ara insistir en això, sinó recordar-ho només en aquest canvi de curs-estiu, per a veure que, en deixar un tipus concret d'estudi (amb un objecte, elements i metodologia pròpies), no deixem per l'actitud d'estudi —donat que estem en període de formació— que deurà continuar durant l'estiu, concretant-se en un altre tipus d'estudi (un altre objecte, elements i metodologia), que no per això deixarà de ser —salvada la proporció— menys seriós i exigent de responsabilitat.

Fins aquí, res. És ja més delicat l'examinar quines característiques presenta el temps d'estiu, a quin tipus d'estudi convida.

(Per tant, amb un to encara més d'assaig que fins ara, intentarem insinuar alguns aspectes.)

Característiques

I.—En esquema potser es podria dir —i no oblidem que en esquematitzar ja s'ha desvirtuat la realitat— que durant el curs l'objecte del nostre estudi és aprofundir en el contingut revelat (parlo pròpiament de Teologia), en el missatge a predicar, i durant les vacances, posats en mig del món, aprofundir, conèixer, l'home, ambients, món al que tindrem de predicar el missatge.

Seguint aquest esquema (més endavant intentarem precisar-lo) tenim que un element indispensable és el contacte prudent amb el món (món no pas en el sentit pejoratiu, evidentment), per tal de conèixer la vida dels homes, els seus problemes, les seves idees, els seus principis... Per tant, el material d'on haurà de partir la nostra reflexió, el nostre estudi, serà sobretot del tracte natural i quotidià amb la gent, i també de les lectures (que seguint aquesta línia versaran sobre literatura, psicologia, sociologia, història...), mitjans d'informació (revistes, periòdics...), viatges, experiències, etc....

Hi ha una tasca anterior a aquesta —en la pràctica, paral·lela i indispensable— que és la d'aprendre l'art de saber usar progressivament, amb la màxima eficàcia i el mínim de perill, de tots aquests elements que hem anomenat. És una tasca que hem de mirar d'emprendre-la acompanyats.

II.—Dèiem que tot esquematitzant falsejàvem la realitat. Certament fóra així si ens quedéssim en aquest divorci entre el propi de l'estiu i el propi del curs. Però és molt propi de l'estiu fer la complementació dels estudis teològics de durant el curs, i que tant ens aconsellen.

Ara bé, em sembla a mi, que no es tracta de fer de les vacances un sucedani o simulacre del curs, sinó que l'estudi de les mateixes matèries del curs pren en l'estiu una fesomia pròpia.

Massa exclusivament s'esgrimeix el *contacte amb la realitat* com a mitjà d'aprendre *la manera* de predicar la teologia que haurem après. I crec que la riquesa del *contacte amb la realitat* està en què és un element —indispensable— per aprofundir i assimilar bé la mateixa teologia.

La meva pobra experiència em diu que els temes que menys han relliscat i que més gravats han quedat en la meva intel·ligència són els que han caigut damunt uns interrogants que havia obert precisament el contacte amb la realitat.

(Tinc por de fer literatura. Però el contacte en el que penso —fent el paral·lelisme— no és el de la vida pública sinó el de la vida privada de Natzaret. ¿Aquest contacte en funció i com a part integrant del nostre estudi, s'aparta del binomi tradicional "oració-estudi"? ¿Els tres mesos i mig d'estiu, encara que en cert sentit més ample, no és temps pròpiament d'oració-estudi?)

En les vacances el nostre estudi pot jugar amb aquesta riquesa, a més de la possibilitat de la lectura de llibres més planers i deixatats, i d'unes estones més llargues d'oració. D'aquesta manera el nostre estudi prendrà el vertader cos que necessita, realitzant-se la complementació d'aquelles assignatures de les que en el curs només s'intenta donar la línia fonamental-esquelètica, i d'aquelles altres que per definició són iniciació o introducció.

III.—El tercer aspecte del nostre estudi a l'estiu és veure la relació que té amb l'estudi de durant la nostra vida propera de sacerdots.

Tots veiem la necessitat, si no volem esdevenir estèrils o purs repetidors de l'últim llibret que haurem llegit, de mantenir durant la nostra vida de sacerdots una actitud habitual d'estudi que es concreti en algunes estones de reflexió formal.

Aquest hàbit d'estudi no l'improvisarem. I és massa diferent del tipus d'estudi que es dóna durant el curs en el Seminari com per esperar que aquest ens hi porti.

En canvi, crec que les vacances, per les circumstàncies que presenten molt més similars a la nostra vida de demà, tenen la missió de fer aquest aprenentatge.

Direcció

S'imposa. I és l'únic que m'atreveixo a concretar després de les divagacions anteriors. El temps d'estiu és massa vast i ric alhora per deixar-lo abandonat a l'esponaneïtat de cada moment.

Ens trobem davant el fet següent : d'un estil d'estudi en el que quasi tot et ve determinat quotidianament (assignatures, professors. classes, hores d'estudi, llibres...) es passa a un altre estil en el que quasi tot està deixat a la iniciativa de cadascú.

D'aquest contrast en resulta la necessitat, més que mai, de posar en acte la nostra maduresa, que s'ha de manifestar, crec jo, anant a vacances amb una direcció suficientment definida.

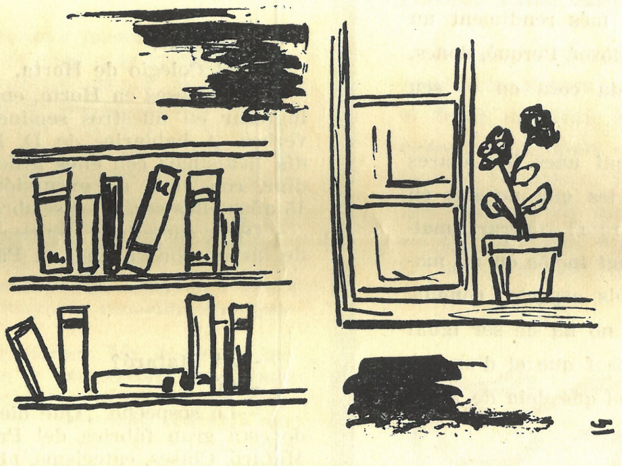

I no ens podem acontentar amb una direcció purament preventiva (negativa) —saber el que no hem de fer—. La manera de guanyar l'estiu és dominant-lo de bon començament, anant-hi amb un pla positiu concret i *àgil* a la vegada.

Aquesta direcció inclou primerament una tasca personal: l'estudi de les possibilitats concretes per determinar *què* podré fer, i *com* fer-ho. (No podem baixar a detalls, però és evident que el que no planeja unes estones de calma habituals per reflexionar no aprofitarà, com caldria, el temps d'estiu des del punt de vista d'estudi.)

Però dintre d'aquesta direcció s'ha d'incloure a més l'auxili extern, la persona que orienti la nostra activitat.

Si durant el curs anyorem, de vegades, una autèntica direcció intel·lectual personal, molt més la necessitem a les vacances. Molts, gràcies a Déu, cauen automàticament en anar a vacances al costat de persones assenyades que espontàniament exerceixen aquesta orientació.

Sigui com sigui, s'ha de fer el possible per tal d'evitar que aquest preciós temps se'ns escapi.

Perquè, desenganyem-nos, les circumstàncies poden convidar-nos a una evasió, a un parèntesi en la nostra vida dura de formació. I una evasió de tres mesos i mig, com se justifica?

ENRIC ROMEU

Parlem.ne

NO HO ACABO DE VEURE CLAR

El tema de les vacances l'hem remenat molt i per això fa mandra parlar-ne. Però sempre deu anar bé tornar-hi a pensar, perquè el tema ens és molt important i, fins i tot, una mica inesgotable. Jo només n'exposaré un aspecte que no acabo de veure clar.

* * *

Pels mesos que vivim al Seminari els superiors ens proposen un pla de vida, que hem de complir i enriquir amb les nostres iniciatives. Tots sabem que aquesta tasca de conjuminació entre reglament i iniciatives és difícil —suposo que a tot arreu és difícil—, però ara això no ve al cas.

El que sí que ve al cas —i a mi em distreu una mica— és que tot d'una aquesta tasca de conjuminació s'esfuma: marxem de vacances. I llavors les nostres iniciatives i els nostres projectes, que abans només havien d'enriquir el reglament, passen a ocupar el seu lloc.

Ens diuen —i nosaltres també ho diem— que les vacances són una temporada de complementació, i és precisament això de la "complementació" el que jo no acabo de veure clar.

No és que no m'agradi un temps que complementi la vida de Seminari, sinó que em sembla —i quan hi soc gairebé n'estic segur— que l'organització actual de les vacances és més propícia per a una evasió i per a un "campi qui pugui" que no pas per a una "complementació".

* * *

No sé si us heu fixat mai, però de vegades sembla que ens contradim. Per una banda demanem independència i llavors, quan la tenim, exigim direcció. Però em sembla que no n'hi ha de contradicció, perquè els nostres gemecs d'independència van en contra d'una "determinada" direcció, i les nostres exigències demanen una altra "determinada" direcció. Tot està en el "determinada".

JOSEP BATALLA I COSTA

Los otros Libros

SINTESIS TEOLOGICA DEL SACERDOCIO

de E. H. Schillebeeckx

(col. Homo Dei - San Esteban - SALAMANCA)

La constitució orgànica de l'Església tal com avui existeix, no és un producte dels homes, sinó una creació positiva de Déu, a través del seu fundador, Jesucrist.

Per això, si volem esbrinar quina sigui la múltiple riquesa d'aquesta Institució Comunitària, quines siguin les seves peces fonamentals, ens cal despullar de tota mena de prejudicis i ficcions mentals, i recórrer amb un esperit nu i després a les fonts de la Revelació, on es troben amb tota la seva frescor i genuïnitat.

És això el que ha intentat fer el P. Schillebeeckx, dominic belga, professor de la Universitat Catòlica de Nimega, en tractar el problema intricadíssim de la naturalesa del presbiterat i episcopat en l'Església. Com a bon teòleg, ha acudit a la Tradició original, primerament consignada en la Sagrada Escriptura, i després tramesa de generació en generació, i ha procurat desbroçar el camí per a presentar els fets fonamentals.

Després de destacar aquests fets, ha volgut fer-los intel·ligibles, interpretant-los segons el seu recte sentit; i així ha elaborat tota una teoria que no és altra cosa que la "teologia" mateixa del sacerdoci o, encara millor, de la "funció apostòlica" en l'Església. Car si volguéssim resumir sintèticament el fruit de les seves investigacions positives, hauríem de relligar-ho tot entorn d'aquesta noció del "munus apostolicum" o funció apostòlica. Efectivament; segons la teoria del P. Schillebeeckx el fet fonamental en la vida rectora de l'Església és l'Apòstol en quant dipositari absolut dels poders messiànics del Kyrios ressuscitat. L'Apòstol com a tal —col·legialment i sota el guiatge del Cap dels Apòstols— és el responsable propi de l'Evangelització del món i sobre d'ell graviten totes les forces directores i santificadores del Crist-Cap.

Aquest conjunt de poders messiànics que frueix l'Apòstol es tramet al seu successor, el Bisbe, el qual, gràcies al "munus apostolicum" heredat, queda constituït en Liturge del Sagrament i Proclamador de la Paraula. Ell també, col·legialment i sota el guiatge del St. Pare, és responsable de tota la vida de l'Església.

Però com que les exigències d'aquesta responsabilitat no les pot portar a terme tot sol, comunica el seu "munus" o funció apostòlica a altres homes segons el grau d'intensitat que ell necessita i vol. I així sorgeixen els que avui dia en diem preveres, o diaques, o simples laics amb missió apostòlica.

Aquests participants del sacerdoci episcopal frueixen dels poders messiànics del Bisbe segons el grau que aquest els concedeix.

I així veiem que un tractat "De sacerdotio" hauria d'ésser, pròpiament parlant, un tractat "De Episcopo", car tot gravita entorn d'aquest dipositari únic dels poders messiànics del Kyrios Ressuscitat.

En fi; això és una síntesi-síntesi. Podem entreveure que una tal teoria té moltes repercusions pràctiques. Pensem en l'Espiritualitat del Clergat Diocesà; pensem en tots els problemes de la Diòcesi Missionera; pensem en les qüestions debatudes del Diaconat i de la Concelebració.

Un llibre que val la pena. A més té l'avantatge que és curt (126 planes: una setmana de lectura). En fi; tots els que tenen interrogants sobre tants punts del nostre sacerdoci diocesà trobaran una bona resposta. I per cert una resposta llaminera.

IGNASI PUJADAS

L'ORACIÓ DE SEMPRE

Les vacances es poden considerar com una situació per la qual el seminarista passa. Arriba l'hora d'acabar els curs escolar i de deixar el Seminari, un canvi de vida, una nova situació. Per això es pot parlar d'una adaptació al nou ambient de vacances.

I també d'una manera molt més rica i profunda, es poden considerar les vacances com una realitat transformadora. En el pla de Déu tenen un valor característic de formació sacerdotal. Un valor formatiu tan potent com el període escolar. Un paper formatiu insubstituïble, que "hic et nunc" per a nosaltres, res més no pot suplir.

Heus aquí, també, les dues maneres com es pot parlar de l'oració a vacances:

1) L'oració adaptada a la situació de vacances.

2) El progrés que hem de fer com a homes d'oració a través dels valors característics que les mateixes vacances ens porten a viure.

En quant a l'adaptació de l'oració a les vacances, seria força interessant posar en comú les experiències que hi hagi, com i quan es fa l'oració a vacances, i buscar el per què de la nostra conducta. Més aviat és una qüestió pràctica.

Certament que és necessària una adaptació dels nostres hàbits i mètodes de pregar. Cal ser àgil per buscar la bona hora, per deixar aquell llibre i fer oració d'un esdeveniment, que ens ha afectat, per variar d'horari sempre que convingui... Això suposa una voluntat ferma i un convenciment que l'oració és l'aliment de l'esperit.

Sobretot és necessari l'esperit de recolliment, que no és altra cosa que sentir-se en ambient de reunió amb Jesús. El recolliment exterior del Seminari i el de la vida de vacances, sobretot pels que passen les vacances a la ciutat, són molt diferents... Però no hi fa res, les vacances són interessants precisament perquè ens urgeixen interioritzar el nostre recolliment en les condicions en les quals ho han de fer els cristians i els sacerdots diocesans. Ens ajuden a personalitzar-nos.

En el món d'avui hi ha moltes possibilitats de dispersió i superficialitat. D'aquí surt el tipus d'home-massa, sense reflexió, sense base per a una vida espiritual profunda, de fe madura. Preguntem: "en què pensa" a un noi de quatre pel·lícules per setmana, tandes de TV., novel·les de l'Oest a tota marxa... En res, no té temps i aviat amb aquest ritme no tindrà cap. Un dels perills que creuen passar molts vicaris, carregats de ministeris, és també aquest.

Sovint caldrà esforçar-se per nodrir aquest recolliment interior, renunciar a certs gustos i entreteniments, limitar l'activitat, fer-se un horari i un calendari a mida d'home equilibrat. Aquestes diligències procuraran el recolliment exterior adequat a la vida de vacances i el temps necessari per a la lectura espiritual, la lectura contínua de l'Escriptura, la reflexió apostòlica, l'estudi teològic, d'una manera o altra sempre necessari. Sense mortificació ni esforç no pot existir veritable esperit d'oració.

En quant al progrés de l'esperit d'oració a través dels valors de la vida de vacances, hem de mirar quins són aquests principals valors i com s'incorporen a la nostra oració.

L'ESDEVENIMENT

En les vacances en mig de la societat, es palpa més el dinamisme de la vida, s'observa la realitat més de dintre. Més contactes, més informació, més activitats... I també, per un procés natural provocat pel canvi de vida, psicològicament s'està molt més disposat per captar tot això, som més sensibles, més atents a la realitat. Tot ha de ser "material" per a la nostra oració.

Hem de projectar la fe sobre cada un d'aquests esdeveniments que ens passen, que observem, sobre les persones a les quals afecten, sobre les comunitats i institucions. No hi ha cap fet insignificant, tots són preciosos i importants. Tots són crides de Déu que exigeix quelcom de nosaltres. Hem de captar aquestes variades Anunciacions amb què Déu ens segueix a cada instant i dir el nostre sí amorós.

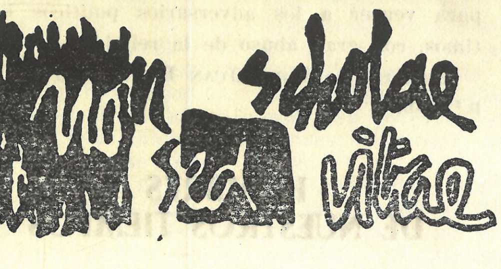

Heus aquí un aspecte essencial de la nostra oració de vacances: el contacte amb Jesús a través dels fets. Aquella conversa sentida en el "metro" o aquella notícia internacional. Aquell trobar-se amb un amic que feia temps que no ens vèiem i l'alegria perquè en tal sector de la diòcesi o en tal regió de l'Església es fa un treball pastoral de conjunt. Aquella temptació que se'ns presenta als ulls o bé un sentiment de tristesa o d'inferioritat davant la felicitat dels que s'encaminen al matrimoni. Aquell acte pompós de discursos i folklore i la duresa i misèria del suburbi. La pel·lícula i l'excursió, la calor i el soroll de la ciutat...

A través d'aquests fets, a la llum de la fe, descobrirem l'Evangeli avui per a nosaltres i brollarà un diàleg amb Jesús sobre el Regne que va avançant, la història sagrada que camina, el seu amor de predilecció sobre nosaltres, les exigències i la grandesa de la nostra vocació.

L'AMBIENT

Pel seu propi pes les vacances, viatges i sortides apart, ens col·loquen plenament en el nostre marc natural, a casa nostra com a fills i germans dintre d'una família i des d'ella ens enllacen amb els nostres amics i companys d'infantesa o joventut, el nostre ambient social, el carrer, el barri, el poble, la parròquia, els seus sacerdots, els militants de l'ambient.

En la presa de possessió d'aquest ambient, en la nostra *encarnació* trobarem una font d'oració. Hem de sentir una gran estimació d'aquest ambient, l'hem de conèixer profundament, hem de presentar davant seu obertament el nostre testimoni de cristians que es preparen pel sacerdoci, hem de viure especialment el zel i les preocupacions apostòliques dels Militants i Consiliaris, de la Parròquia.

Així davant de Déu ens hem de constituir mitjancers de l'ambient sentir-nos representats i responsables. Portar en la nostra oració el dolor dels pecats de l'ambient i el treball de purificació en nosaltres mateixos d'aquests pecats (mentalitat, costums, criteris, vicis, injustícies, tancament). Oferir les qualitats i virtuts, els esforços i els desigs, els problemes i les dificultats de l'ambient.

En aquesta línia senyalada (l'esdeveniment, l'ambient) la nostra oració esdevindrà poc a poc oració contemplativa de l'obra salvadora de Déu sobre el món i nosaltres mateixos, oració encarnada dintre de la vida real, oració apostòlica, oració d'exigències constants de purificació pròpia i d'acció per edificar el Regne de Déu. ¿No ha de tenir aquesta fesomia la nostra oració, la nostra espiritualitat de sacerdots diocesans?

Mn. JOSEP HORTET

LA PROMOCIO HUMANA

de L. J. Lebret

Quan llegeixo els llibres de Lebret, de la col·lecció d'espiritualitat de les Editions Ouvrières (Economie et Humanisme), em fa la impresió de trobar-me davant de quelcom interessant, jo diria important, però que supera les limitades dimensions del llibre concret. Qui s'atreviria a dir que "La Promoció Humana" és una obra fonamental de l'espiritualitat actual? És un llibre fet de retalls de conferències, apunts, converses..., que concorden més o menys. Hi ha però quelcom, potser només insinuat, que sona a trascendental pel cristià actual.

Segons el mateix autor aquest llibret ve a ser el complement dels dos anterior, "Principes pour l'Action" i "Action marche vers Dieu"; al meu entendre les relacions de complementació queden una mica fosques...

L'enfoc del libre és, globalment, el mateix que qualsevol manual de de Teologia Fonamental: Primerament, una contemplació natural de l'home, de la seva capacitat religiosa...; després, la irrupció histórica de Crist, Legat diví; i finalment, la relació entre el missatge de Crist i l'home, naturalment religiós... Però la manera d'acomplir aquests passos és una mica diferent. La primera part és una contemplació *empírica* de l'home col·locat dintre de l'Univers (l'home descobreix al seu entorn un món a la vegada immensament gran i insospitadament petit, infra-atòmic, i, en descobrir-lo, es fa més capaç de dominar-lo: acció a la que està inevitablement abocat per la seva col·locació en l'Univers) i de la Societat (l'home descobreix l'Home i la necessitat de la col·laboració amb els altres homes, per a realitzar la dominació de l'Univers i el perfeccionament del seu ser). Els homes però no es troben, hi ha dominadors i dominats, la col·laboració és una utopia, es perd la veritable noció de l'home i de la seva missió, es constata un trastocament de valors, un desordre... (aquí van desfilant, en una visió molt positiva, tots intents moderns de retrobament de l'home, des de Nietzsche fins a Marx i a Sartre...). Heus aquí que en aquest capgirament, es dóna un fet històric que renova la valoració original i li dóna un acabament insospitat. El fi de l'home (la intimitat amb el mateix Déu) supera les dimensions de la dominació de l'Univers material i de la col·laboració social, però les suposa prèviament, com a fins intermitjos. El cristià és el primer interessat en l'acompliment de l'obra creadora, però, no és para aquí, és cridat a un fi superior que trascendeix el món sensible. És la màxima exaltació de l'home (segons el principi ja enunciat per el P. Teilhard de Chardin): És el missatge i l'obra de Jesús de Natzaret.

Al meu entendre, l'originalitat, el realment important d'aquesta petita obra, és el punt de partida: en realitat l'home no és solament uns sentiments íntims, deslligats de tota realitat exterior, replegats sobre si mateixos: l'home troba la màxima realització del seu ser en relació amb la *seva* missió (la seva acció); és en la lluita amb l'Univers i en la Societat on troba les seves veritables dimensions; és a partir de les dificultats que comporta aquesta lluita, de les descobertes que suposa, del compromís que exigeix, que l'home arriba al drama de la seva existència i, per tant, de les seves relacions amb Déu. Cal doncs partir d'un estudi suficientment complet i complexe de l'home i de les seves circumstàncies (Univers-Societat), per arribar a un concepte madur de la religió i del fenòmen cristià.

Tinguem, però, en compte que tot això no ho diu el P. Lebret d'una manera sistemàtica. Ja ho he dit més, amunt, és més el que hi ha darrera del llibre que les coses concretes que diu. Això em fa pensar en l'interès de fer un estudi detingut i profund de la institució "Economie et Humanisme". Fa falta saber si ja és el temps oportú (històricament), i una mica de temps per dedicar-hi...

FREDERIC PRIETO

Los otros Libros

MIRADA AL PRESENT

AMERICA

Loable es mantener la tradición cristiana, pero la tradición cristiana que ha de contener al comunismo, es la que fundándose en los postulados de la justicia y la caridad, trate de aliviar la situación económica de las clases desvalidas; (...). Tal vez los cristianos de hoy necesitan del comunismo para despertar a la realidad del Evangelio. "Bienaventurados los pobres...". Se estaba multiplicando con escándalo la parábola del rico Epulón predicada por el liberalismo capitalista y por el cristianismo burgués.

(Pastoral del episcopado ecuatoriano, en "ADC", n.º 107.)

EXPANSION MISIONERA

La edad apostólica y patrística, la edad de las primeras herejías y de los Concilios ecuménicos, fue seguida de la conversión de Europa. (......)

Vino la gran síntesis escolástica y el descubrimiento de Aristóteles a través de los filósofos árabes. Siguió un inmenso renacimiento, por dentro y por fuera, del que las órdenes dominicana y franciscana fueron los protagonistas. (......)

La gran síntesis que surgió en seguida fue la del concilio de Trento y de la cristianización del humanismo pagano de Grecia y Roma; se desarrolló una expansión misionera sin precedentes por su favor y su amplitud conducida por la Compañía de Jesús.

Hoy creemos que ha llegado el momento para otra síntesis y todos los signos muestran que va a abrirse otro gran período de expansión misionera. ¿Y no parece que hoy el laico católico jugará la carta decisiva:

(R. P. D'Souza, en "ICI", n.º 145.)

RELIGION Y POLITICA

La Iglesia advierte a todos —de manera particular a los políticos católicos— que tengan gran cuidado y delicadeza en no "enfeudarla" políticamente, complicándola en querellas de partido o pretendiendo tenerla por auxiliar para vencer a los adversarios políticos legítimos, con gran abuso de la religión.

(Pastoral de Mons. Juan Hervás, en "ADC" n.º 105.)

HOMBRES DE NUESTROS TIEMPOS

HOMBRES DE NUESTROS TIEMPOS

Si quisiera decir una palabra acerca de las cualidades que han tener los católicos militantes de nuestro tiempo no vacilaría en señalar primero: el espíritu joven y el espíritu de simpatía por nuestro tiempo. Tenemos necesidad de ser jóvenes, sobre todo en nuestros días; de estar dispuestos a decisiones generosas, verdaderamente arriesgadas. Al momento histórico en que vivimos no le sirve de nada un catolicismo confortable. Y si nosotros no tenemos al menos la misma seguridad en nuestros principios y la misma decisión que tiene un comerciante por sus negocios y un materialista por sus ideas, debemos reconocer que hemos pasado la edad y que estamos fuera de servicio.

(Mons. Pigdenoli en l'Italia.)

CUBA

Toda reforma social es una reforma de la manera de pensar del hombre. Ni el dinero, ni los progresos materiales, ni la industrialización tienen tanto poder como las ideas. El problema de Cuba, como el del mundo entero, es un problema de ideas.

La tarea de la Iglesia y de toda la civilización cristiana es hacer valer sus ideas como hechos concretos. No es suficiente enseñar la teoría, es necesario vivir este lazo espiritual de Cristo con su Iglesia si se quiere salvar la civilización cristiana.

(Juan-Manuel Trado, en "Criterio".)

MEDIOS APOSTOLICOS

No se trata de principios sino de hechos: las cosas son así; la levadura ha de ser levadura, sólo ella puede levantar la masa. Es una vez más la condenación de las técnicas de propaganda y de publicidad que necesarias en el orden económico, discutibles si se trata de la difusión de opiniones, son dañosas si son utilizadas indistintamente de los fines religiosos.

El lazo es terrible. La tentación insidiosa. Pues es difícil confiar en la sola fuerza interior. Un cristiano es insociable por naturaleza, signo de contradicción en la medida que en él la fe no ha quedado domesticada, transformada en tranquila opinión. Es cómodo cerrar los ojos a esta verdad elemental para escapar de la soledad y la incomprensión, de descender a la arena, utilizar medios ricos, de coger al ser humano por fuera más que por dentro, de llegar a ser el amigo de todo el mundo.

(Jean Sullivan, en "La ligne de Crête.)

I. G. STEL - Tel. 224 49 22